

Halina Dąbrowska, Mirosław Zybert

ROSYJSKI raz a dobrze

Intensywny kurs języka rosyjskiego
w 30 lekcjach

LINGO
języki nieobce

Projekt okładki serii: Marcin Rojek, 2-arts.com

Projekt makiety i opracowanie graficzne: Studio 27, studio27@qdnnet.pl

Zdjęcie na okładce: Corel Professional Photos

Redakcja i korekta: Nina Gierus, Paweł Pokora

Lektorzy: Aleksander Chochłowski, Nina Gierus, Yaroslav Kanishchev, Miłogost Reczek

Dźwięk i montaż: Leszek Czernicki

Program komputerowy i gry językowe na płycie CD-ROM: Edgard, www.edgard.com.pl

Skład i łamanie: Studio 27

Druk i oprawa: Pozkał

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp.j., Warszawa 2005, www.WydawnictwoLingo.pl

© Copyright for the text by Mirosław Zybert, Tadeusz Dąbrowski

ISBN 83-60287-05-8

Spis treści

Wstęp	6	Урок 6	26				
Русский алфавит	8	Как ваша фамилия? Wyrażenia меня зовут... моя фамилия... Zwroty grzecznościowe używane przy powitaniu i pożegnaniu.					
Урок 1	9	To już potrafisz! Sprawdź się!	29				
Кто это? Что это? Litery: А Э О К Т Н Ч П Б Akcent, о nie akcentowane, intonacja, wymowa spółgłoski ч . Opuszczanie w zdaniach form czasownika posiłkowego быть w czasie teraźniejszym. Wskazywanie osób i przedmiotów.		Урок 7	30				
Урок 2	11	Я учу русский язык Koniugacja II czasowników: czasowniki учить, говорить . Przysłówki rosyjskie z przedrostkiem по .		Урок 8	34		
Где он? Где она? Где они? Litery: Е Ё Ю Я И Г Д М Р Określanie miejsca znajdowania się. Wymowa samogłosek jotowanych.		Ян ёдет в Россию Zwroty grzecznościowe wyrażające prośbę i podziękowanie. Pytania где? Куда? откуда? Użycie par przyimków: в – из, на – с .		Урок 9	37		
Урок 3	13	Как тебя зовут? Как вас зовут? Litery: В З Й С Ф Ш Х У Przedstawianie się. Formy grzecznościowe – zwracanie się do różnych osób. Wymowa spółgłoski ш .		Мне нужна гостиница... Przysłówki (не)далекó от, близко от . Nazwy dni tygodnia. Odmiana rzeczowników rodzaju żeńskiego i męskiego zakończonych na -а, -я .		Урок 10	41
Урок 4	16	Где ты живёшь? Где вы живёте? Litery: Л Ж Ъ Ы Ц Wymowa spółgłosek л, ж, ц . Znak miękki i jego funkcje. Formy osobowe czasownika жить .		В номере Różnice w określaniu kondygnacji w j. polskim i rosyjskim. Liczebniki główne i porządkowe od 1 do 10. Zwroty grzecznościowe używane zwykle na początku i na końcu rozmowy telefonicznej. Czasownik хотеть .		To już potrafisz! Sprawdź się!	46
Урок 5	20	Кто ты? Где ты работаешь? Litery: Щ Ъ Nazwy wybranych zawodów i miejsc pracy. Formy osobowe czasowników koniugacji I. Wymowa spółgłosek ч, щ . Znak twardy i jego funkcje.					

- Урок 11** **47**
В Москвѣ
Wyrażenia **расположен на реке, на море, на берегу**. Odmiana rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na spółgłoskę twardą.
- Урок 12** **50**
Деньги
Pieniądze w Rosji. Wymiana pieniędzy. Rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na spółgłoskę miękką.
- Урок 13** **54**
Где вы уже были? Где вы будете?
Czas przeszły czasowników. Czas przyszły złożony czasowników niedokonanych. Wyrażenie **слушать (что?)**.
- Урок 14** **57**
Чем вы увлекаетесь?
Что любите делать?
Czasowniki zwrotne: **увлекаться, интересоваться, заниматься**. Nazwy sprzętu technicznego: komputer, telefon komórkowy itp.
- To już potrafisz! Sprawdź się! **62**
- Урок 15** **63**
В гостях
Formy grzecznościowe stosowane podczas zawierania znajomości. Rodzina i jej członkowie. Składanie życzeń z różnych okazji. Odmiana rzeczowników rodzaju żeńskiego **мать** i **дочь**.
- Урок 16** **68**
Сколько тебе лет?
Określanie wieku. Liczebniki główne do 100. Pisownia znaku miękkiego w liczebnikach głównych. Połączenia rzeczownika **год** z liczebnikami.
- Урок 17** **71**
Как вы себя чувствуете?
Określanie samopoczucia i stanu zdrowia. Wyrażenia: **чувствовать себя, у меня болит, заболеть (чем?)**. Odmiana zaimków osobowych: **я, ты, он, она, оно, мы, вы, они**. Wyrażenie **звонить (кому?)**.
- Урок 18** **76**
В театре
Słowa i wyrażenia niezbędne w rozmowach o teatrze. Rzeczowniki rodzaju nijakiego zakończone na **-о, -е**.
- Урок 19** **83**
На даче
Określanie wielkości w przybliżeniu. Przymiotniki twardo- i miękko-tematowe.
- To już potrafisz! Sprawdź się! **91**
- Урок 20** **94**
Поговорим о погоде
Pory roku, nazwy miesięcy. Przymiotniki twardo- i miękko-tematowe – utrwalenie.
- Урок 21** **100**
В ресторане
Nazwy podstawowych posiłków, dań. Zamawianie potraw. Odmiana czasowników **есть** i **пить**.
- Урок 22** **106**
Покупаем сувениры
Zwroty i wyrażenia używane przez kupujących i sprzedawców. Odmiana czasowników **купить** i **покупать**.

- Урок 23** **110**
Покупаём продукты
 Zakupy artykułów żywnościowych. Nazwy działów w sklepie spożywczym. Nazwy i miary podstawowych artykułów spożywczych.
- To już potrafisz! Sprawdź się! **115**
-
- Урок 24** **117**
Как добраться до...?
 Pytanie o drogę. Formy trybu rozkazującego dla 2 osoby l. poj. i l. mn.
- Урок 25** **121**
Едем на метро
 Zwroty i wyrażenia związane z podróżą metrem. Użycie i odmiana czasowników **подниматься** i **спускаться**.
- Урок 26** **125**
Едем на машине
 Zwroty i wyrażenia związane z podróżą samochodem. Zaimki dzierżawcze: **мой, наш**. Odmiana i użycie czasownika **ждать**.
- To już potrafisz! Sprawdź się! **132**
-
- Урок 27** **134**
В книжном магазине
 Książki i ich rodzaje. Rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na spółgłoskę miękką: **покупатель, рубль, путеводитель, музей**.
- Урок 28** **138**
На железнодорожном вокзале
 Rodzaje pomieszczeń na dworcu. Zwroty grzecznościowe i wyrażenia związane z podróżą koleją. Pytanie o godzinę. Określanie czasu zegarowego (oficjalne i potoczne). Liczebniki porządkowe od 1 do 12 w mianowniku i dopełniaczu.
- Урок 29** **145**
В Санкт-Петербурге
 Wyrażenia **памятник (чего?)** i **памятник (кому?)**. Pisownia imion własnych w języku rosyjskim. Odmiana rzeczowników typu: **время**.
- To już potrafisz! Sprawdź się! **150**
-
- Урок 30** **152**
На почте
 Rodzaje listów i telegramów. Zwroty i wyrażenia związane z prowadzeniem korespondencji. Odmiana zaimków wskazujących **этот, тот**.
- Урок 31** **157**
В новой квартире
 Nazwy mebli i sprzętów używanych w gospodarstwie domowym. Określanie czasu z użyciem przyimka **через**. Odmiana rzeczownika **семья**.
- Урок 32** **163**
Летим на самолёте
 Zwroty i wyrażenia związane z podróżą samolotem. Określanie daty: dzień miesiąca, dzień tygodnia. Mianownik liczebników porządkowych od 1 do 31 w rodzaju nijakim.
- Урок 33** **167**
Приглашение в Польшу
 Stopień wyższy i najwyższy przymiotników. Wyrażenie **благодарить (кого? за что?)**.
- To już potrafisz! Sprawdź się! **173**
-
- Słownik rosyjsko-polski** **176**

Wstęp

S amouczek języka rosyjskiego przeznaczony jest dla osób, które chcą samodzielnie rozpocząć naukę tego języka. Dla nich, przede wszystkim, przeznaczone jest pięć pierwszych lekcji, w których mogą zapoznać się z alfabetem rosyjskim oraz podstawowymi zasadami wymowy, akcentu i intonacji rosyjskiej.

Z samouczka mogą też korzystać ci, którzy kiedyś rozpoczęli naukę, jednak długa przerwa i brak kontynuacji spowodowały utratę nabytych umiejętności.

Zasadniczym celem, który założyli autorzy, jest ukształtowanie u uczących się podstawowych umiejętności w zakresie posługiwania się językiem rosyjskim w wybranych sytuacjach, w których mogą i będą kontaktować się z osobami posługującymi się tym językiem.

Jak się uczyć?

Przed przystąpieniem do nauki należy zapoznać się ze strukturą podręcznika, co w znacznym stopniu ułatwi efektywne korzystanie z niego.

Materiał poszczególnych lekcji to uporządkowany zbiór ćwiczeń, ułożonych w optymalnej, naszym zdaniem, kolejności, w której należy je wykonywać.

Prezentacji nowego materiału dokonujemy w dialogach wstępnych lub krótkich tekstach, którym towarzyszy zazwyczaj polecenie: posłuchaj, powtórz, przeczytaj. Kolejność tych czynności ma duże znaczenie:

- Dialog powinien być najpierw wystuchany z nagrania (najlepiej 2 lub 3-krotnie). Zrozumienie treści ułatwi podane słownictwo oraz tłumaczenie całości tekstu w końcu rozdziału (lekcji).
- Następnie dialogi powinny być powtórzone z towarzyszeniem nagrania, a później samodzielnie, małymi fragmentami. Ważnym elementem umożliwiającym komunikację w języku rosyjskim jest wymowa, akcent i intonacja. Żeby je opanować w stopniu nie zakłócającym porozumiewania się, nie wystarczy teoretyczna znajomość ich zasad. Właśnie powtarzanie głośnie zapewni nam niezbędne ćwiczenie wymowy, akcentu i intonacji rosyjskiej.
- Ciche oraz głośne odczytanie tekstu dialogów służy rozpoznawaniu liter, kojarzeniu ich z dźwiękami i kształtowaniu podstaw techniki czytania. Czytaniu w pierwszej fazie powinno towarzyszyć równoczesne odsłuchiwanie nagrania.
- Ćwiczenia występujące bezpośrednio po dialogach są z nimi ściśle związane i ich wykonanie nie wymaga znajomości innych form językowych niż zastosowane w dialogach.
- Kolejne ćwiczenia służą zastosowaniu zwrotów i wyrażeń językowych z dialogów w innych, podobnych sytuacjach z życia codziennego. Niezbędny do tego materiał słownikowy i gramatyczny podawany jest w podrozdziałach „To trzeba wiedzieć” i „To ważne”.

Autorzy prezentują materiał gramatyczny tylko w takim zakresie, jaki jest w danej chwili niezbędny do zastosowania w ćwiczeniach i potrzebny na danym etapie nauczania. Tak, na przykład, przy określaniu czasu liczebniki podawane są tylko do 30 i tylko w formach niezbędnych do realizacji tego celu, natomiast przy określaniu wieku ich zakres zostaje rozszerzony do 100. Objasnienia gramatyczne podawane są w języku polskim. Wzory koniugacyjne i deklinacyjne zamieszczone są w całości, aby uczący mógł poznać całokształt zagadnienia i wykorzystać tylko to, co jest mu aktualnie niezbędne. Prezentacji materiału gramatycznego towarzyszą ćwiczenia utrwalające i kontrolujące jego stosowanie.

- Zawsze po kilku lekcjach pojawia się krótki rozdział „To już potrafisz! Sprawdź się!”, zawierający zestaw ćwiczeń kontrolujących nabyte umiejętności.
- Rozwiązania ćwiczeń, zarówno ze wspomnianego rozdziału, jak i z poszczególnych lekcji znajdzie uczący się na końcu każdej lekcji „Klucz do ćwiczeń”. Te ćwiczenia, które wymagają indywidualnej wypowiedzi uczącego się, nie mają rozwiązań w kluczu.
- W niektórych lekcjach wprowadzono krótkie teksty do czytania bez ich tłumaczenia na polski. Dotyczą one najczęściej zagadnień związanych z kulturą Rosji. Zawierają poznane wcześniej słownictwo, a w przypadku trudności uczący się może skorzystać z za-

mieszczonego na końcu podręcznika słowniczka rosyjsko-polskiego.

- Nieocenioną pomocą w przyswajaniu prawidłowej wymowy czy nauce rozumienia ze słuchu są umieszczone na płycie audio CD nagrania, dokonane przez rodowitych Rosjan. Słówka czytane są najpierw przez polskiego, a potem rosyjskiego lektora, dzięki czemu łatwo można je sobie powtarzać, słuchając choćby w samochodzie. Przy wszystkich fragmentach książki, które zostały nagrane, umieściliśmy symbole z numerami odpowiadających im ścieżek.
- Symbole odsyłają do towarzyszącego książce programu multimedialnego, który poszerza możliwości kursu o interaktywne sposoby nauki z wykorzystaniem komputera (dotyczy pełnego pakietu multimedialnego z dołączoną płytą CD-ROM; w przypadku zakupu wersji z samą płytą audio, CD-ROM można w każdej chwili zamówić w internecie na stronie www.WydawnictwoLingo.pl).

W trakcie uczenia się wskazany jest również stały kontakt z „żywym” językiem. Najlepszy i najłatwiejszy obecnie kontakt z językiem zapewnia internet. Dlatego też w samouczku w wielu lekcjach znajdują się odsyłacze do konkretnych rosyjskich stron www, związanych tematycznie z daną lekcją.

Życzymy sukcesów w nauce języka rosyjskiego!

Autorzy

Русский алфавит

1021

LITERY DRUKOWANE I PISANE				NAZWA LITERY
А	а	<i>А</i>	<i>а</i>	а
Б	б	<i>Б</i>	<i>б</i>	бэ
В	в	<i>В</i>	<i>в</i>	вэ
Г	г	<i>Г</i>	<i>г</i>	гэ
Д	д	<i>Д</i>	<i>д</i>	дэ
Е	е	<i>Е</i>	<i>е</i>	йэ
Ё	ё	<i>Ё</i>	<i>ё</i>	йо
Ж	ж	<i>Ж</i>	<i>ж</i>	жэ
З	з	<i>З</i>	<i>з</i>	зэ
И	и	<i>И</i>	<i>и</i>	и
Й	й	<i>Й</i>	<i>й</i>	и краткое
К	к	<i>К</i>	<i>к</i>	ка
Л	л	<i>Л</i>	<i>л</i>	эль
М	м	<i>М</i>	<i>м</i>	эм
Н	н	<i>Н</i>	<i>н</i>	эн
О	о	<i>О</i>	<i>о</i>	о
П	п	<i>П</i>	<i>п</i>	пэ

LITERY DRUKOWANE I PISANE				NAZWA LITERY
Р	р	<i>Р</i>	<i>р</i>	эр
С	с	<i>С</i>	<i>с</i>	эс
Т	т	<i>Т</i>	<i>т</i>	тэ
У	у	<i>У</i>	<i>у</i>	у
Ф	ф	<i>Ф</i>	<i>ф</i>	эф
Х	х	<i>Х</i>	<i>х</i>	ха
Ц	ц	<i>Ц</i>	<i>ц</i>	цэ
Ч	ч	<i>Ч</i>	<i>ч</i>	че
Ш	ш	<i>Ш</i>	<i>ш</i>	ша
Щ	щ	<i>Щ</i>	<i>щ</i>	ща
Ъ			<i>ъ</i>	твёрдый знак (znak twardy)
Ы			<i>ы</i>	ы
Ь			<i>ь</i>	мягкий знак (znak miękki)
Э	э	<i>Э</i>	<i>э</i>	э оборотное
Ю	ю	<i>Ю</i>	<i>ю</i>	йу
Я	я	<i>Я</i>	<i>я</i>	йа

Czy wiesz, że

... nazwa alfabetu rosyjskiego – cyrylica – pochodzi od imienia Cyryl. Imię to nosił mnich, który wraz ze swym towarzyszem Metodym w IX wieku szerzył chrześcijaństwo na

Rusi i opracował alfabet słowiański. Alfabetem tym, opartym na greckim, posługują się do dzisiaj Słowianie wschodni i południowi.

1. Кто это? Что это?

Litery rosyjskie drukowane: **А, а** – a **Э, э** – e **О, о** – o **К, к** – k
Т, т – t **Н, н** – n **Ч, ч** – cz **П, п** – p
Б, б – b

Litery rosyjskie pisane: *А а* *Э э* *О о* *К к*
П п *Н н* *Ч ч* *П п*
Б б

1. Posłuchaj, powtórz, przeczytaj:

A: Кто это?

A: Это почта?

B: Это Анна.

B: Почта.

A: А это кто?

A: А это что?

B: Это Ната.

B: Это банк.

A: А кто это?

B: Это кот.

Zapamiętaj

- W języku rosyjskim w odniesieniu do zwierząt, ryb i ptaków stosujemy pytanie **кто?**
- W zdaniach rosyjskich czasownik posiłkowy być w czasie teraźniejszym jest pomijany. Rzeczownik ma formę mianownika.
Porównaj:

Это почта? – To jest poczta?

2. Uzupełnij dialogi

–

–

– Это Ната.

– Это банк.

–

–

– Это Анна.

– Это почта.

3. Zapytaj kto to jest lub co to jest?

Это почта. Это кот. Это Анна. Это банк.

To trzeba wiedzieć

Bardzo ważny jest w języku rosyjskim akcent, który (inaczej niż w języku polskim) jest ruchomy. Znaczy to, że w różnych formach tego samego wyrazu może on się przemieszczać, na przykład:

о́кно (mianownik l. poj.) **о́кна** (mianownik l. mn.).

1. Wymowa niektórych samogłosek zależy od pozycji akcentu, szczególnie samogłoski **о**. Jeżeli samogłoska **о** znajduje się przed akcentem, wymawiamy ją jak **a**, np.: **о́кно** (**акно́**), natomiast, gdy znajduje się w pozycji po akcencie wymawiamy ją jak krótki dźwięk pośredni między **a** i **y**, np.: **э́то**.

2. Samogłoskę **о** wymawiamy jak **o** jedynie jeśli jest ona akcentowana, np.: **пóчта**. Wymawiamy ją jednak nieco inaczej niż w języku polskim: dłużej i mocniej, z większym zaokrągleniem ust.

Dla ułatwienia w samouczku akcent oznaczany będzie ukośną kreską nad samogłoską akcentowaną.

3. Spółgłoska **ч** należy do spółgłosek, które w języku rosyjskim wymawiamy zawsze miękko, np.: **пóчта**.

Jednak w niektórych wyrazach, jak na przykład **что**, spółgłoskę tę wymawiamy jako **sz** (**szto**).

4. W języku rosyjskim zdania pytające wypowiadamy z intonacją wznoszącą na sylabie akcentowanej, np.:

Кто э́то? А э́то кто? Э́то А́нна? Э́то пóчта?

Natomiast zdania oznajmujące wypowiadamy z intonacją opadającą (zob. ćw. 4), np.: **Э́то А́нна. Э́то банк.**

4. Posłuchaj, powtórz, przeczytaj:

о́кно (m. l. poj.) – *о́кна* (m. l. mn.); *пóчта, что*.

Кто э́то? А э́то кто? Э́то А́нна? Э́то пóчта? Э́то А́нна. Э́то банк.

5. Przeczytaj tekst pisany.

Кто́ э́то? Э́то А́нна. Э́то На́та. Э́то кот. Что́ э́то? Э́то пóчта. Э́то банк.

Klucz do ćwiczeń

2. a) Э́то А́нна. b) Э́то На́та. c) Э́то пóчта. d) Э́то банк. e) Кто́ э́то? А э́то кто? f) Кто э́то? А э́то кто? g) Кто э́то? А э́то кто? h) Кто э́то? А э́то кто? i) Кто э́то? А э́то кто? j) Кто э́то? А э́то кто?